

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-30
Besvaras senast
2024-10-22

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2024/25:60 Regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott

Den 21 mars i år meddelade regeringen att man stärker arbetet mot rasism och hatbrott genom att man påbörjar arbetet med en ny handlingsplan. För att komplettera den nuvarande handlingsplanen finns också fem åtgärdsprogram som särskilt adresserar olika typer av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer. Syftet med dessa är att belysa de skillnader i uttryck som olika typer av rasism tar sig. Under flera år har Brå haft uppdraget att fördjupa kunskapen om rasismen i Sverige och hur den ter sig i vardagen.

I flera rapporter har man kunnat slå fast att afrosvenskar diskrimineras på arbetsmarknaden. I Kommunals rapport *Var kommer du ifrån?* *Egentligen?* visar man hur anställda i välfärden diskrimineras och trakasseras på grund av sin härkomst.

Brås rapport om islamofobi visar hur rasismen mot muslimer skiljer sig åt mellan män och kvinnor, där män framför allt drabbas i arbetslivet och på arbetsplatsen, medan kvinnor möter en öppen rasism i form av såväl förolämpningar som diskriminering, trakasserier och våld när de rör sig i det offentliga rummet, inte minst kopplat till religiösa symboler som slöjan.

Sedan Hamas terrorattack i Israel, Israels efterföljande krig mot palestinier i Gaza och den statligt sanktionerade terrorn mot palestinier på Västbanken har anmälda islamofobiska hatbrott ökat med 25 procent. Långt större är ökningen av anmälda antisemitiska hatbrott, som femdubblades under hösten 2023. Öppen antisemitism har spridits digitalt över hela världen, inklusive i Sverige, och även övergått i fysiskt våld och trakasserier. Det är välkänt sedan många år tillbaka att våldsbrott mot utsatta grupper och minoriteter föregås och legitimeras av spridningen av avhumaniserande nidsbilder, rasistiska troper och hatretorik. Regeringens arbete mot antisemitism och hat mot den svenska judiska befolkningen är därför både viktig och berömvärd.

I regeringens budgetproposition står följande under utgiftsområde 13, Integration och jämställdhet, kapitel 4 Diskriminering:

“Diskriminering, rasism och andra hinder som står i vägen för människors lika rättigheter och möjligheter i livet är ett allvarligt samhällsproblem och måste fortsätta att bekämpas.”

Nästa stycke fortsätter:

“Oavsett vem det riktas mot är rasism eller liknande fientlighet aldrig acceptabelt.”

Det borde vara tämligen okontroversiella meningar. Alla människors lika värde och likhet inför lagen är grundläggande i den svenska regeringsformen. Där uttrycks det i kapitel 2 så här: “Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. [...] Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.”

Därför var det många med mig som reagerade starkt på statsministerns uttalande som publicerades den 27 september i Dagens Nyheter. Statsministern blir ombedd att rangordna vilket han tycker är värst: rasism mot judar eller rasism mot muslimer:

“Är det värre än att sprida motsvarande nidsbilder av islam?””Ja, att sprida antisemitism som går ut på judar som folkslag, det är riktigt illa.”

Statsministern har också gång på gång deklarerat att han inte anser att han har något ansvar för den rasism samarbetspartier sprider. Statsrådet Paulina Brandberg har däremot ett utpekad ansvar för regeringens arbete mot diskriminering, mot rasism och mot hatbrott.

Mina frågor till statsrådet Paulina Brandberg är därför:

1. Är det statsrådet och regeringens avsikt att i den kommande handlingsplanen mot rasism och hatbrott rangordna olika typer av rasism, inte utifrån handlingarnas allvar utan baserat på vem rasismen riktar sig mot?
2. Är det statsrådets och regeringens mening att en sådan rangordning vore förenlig med regeringsformen?
3. Vilka åtgärder, utöver handlingsplanen, avser statsrådet att genomföra för att säkerställa att det allmännas representanter i enlighet med

regeringsformen ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person?

.....
Märta Stenevi (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann